

5. Essential Qualities of a Group Travel Leader. URL: <https://grouptraveller.com/essential-qualities-group-travel-leader/> (дата звернення: 22.04.2024).

6. Tourism guiding: the impact of tour performance to the tourist satisfaction. URL: https://www.researchgate.net/publication/338395425_THE_IMPACT_OF_TOUR_GUIDE_PERFORMANCE_TO_THE_TOURIST_SATISFACTION (дата звернення: 22.04.2024).

*Жирак Руслан Михайлович,
старший викладач кафедри архітектури та будівництва,
ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ УРБОЕКОЛОГІЧНИХ ВЗАЄМОДІЙ В КОНТЕКСТІ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ

Урбоекологічні фактори та взаємодії суттєво впливають на просторове планування та розвиток як окремих населених пунктів, так і територіальних громад, чи цілих регіонів. В сучасних умовах гіперурбанізації, інтенсивної субурбанізації та реурбанізації, що особливо помітно на прикладі малих міст, визріла необхідність інтеграції екологічних аспектів у містобудівну документацію, з метою забезпечення сталого розвитку територій, покращення екологічної ситуації і забезпечення оптимальної життєстійкості населених пунктів.

Саме розуміння механізму урбоекологічних взаємодій, найпростішим прикладом якої є взаємодія природної та антропогенної систем, дозволить вирішити проблему просторового планування міських екосистем, раціонального природокористування, забезпечення екологічної безпеки і рівноваги.

Одним із головних урбоекологічних завдань можна вважати вивчення взаємодії урбанізованого і природного середовища, які мають визначальне значення і впливають на якість життя населення в конкретних містобудівних умовах, тобто, формують складу систему – урбосоціоекосистему [3] – територіальну систему з усім комплексом урбоекологічних факторів, які впливають на популяцію населення в умовах міського середовища.

Просторове планування можна вважати одним із визначальних механізмів і інструментів розвитку території населених пунктів, насамперед щодо

використання природно-просторових ресурсів на засадах сталого розвитку [1] – тобто мінімальне втручання в природне середовище з метою його збереження і раціонального використання.

Термін «просторове планування» вперше використано у проекті закону України «Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»» № 6403 від 21 квітня 2017 р. [2, 5].

Просторове планування – сукупність дій органів місцевого самоврядування та виконавчої влади щодо визначення територій для розселення, місць застосування праці, відпочинку та оздоровлення, інженерно-транспортної інфраструктури, інших об'єктів шляхом розроблення, затвердження документації з просторового планування та дотримання її рішень [5].

В сучасних реаліях його можна вважати синонімом поняття містобудівна діяльність [4].

На основі згаданого вище нормативного документа пропонується використання терміну «документація з просторового планування» замість терміну «містобудівна документація» – затвержені текстові та графічні матеріали з просторового планування територій, регулювання їх розвитку, забудови та раціонального використання територій [5].

Відповідно до чинного законодавства в Україні закріплено трирівневу систему містобудівної документації:

- на державному рівні – Генеральна схема планування території України та Схеми окремих частин території України;
- на регіональному рівні – Схеми планування територій областей, а також районів та їх окремих частин;
- на місцевому рівні – Генеральні плани населених пунктів, Плани зонування територій і Детальні плани територій [2, 6].

Як вказує у своїй статті Кучин О. Г. [2], у спеціальній літературі поряд з поняттям «просторове планування» вживають також дефініції «територіальне планування», «планування територій», «просторово-територіальне планування», «регіональне планування», що призводить до термінологічної невпорядкованості та підміни понять. Окремі фахівці у сфері просторового планування вважають просторове і територіальне планування тотожними поняттями, тоді як інші вважають, що просторове планування більше тяжіє до стратегічного планування [2].

Загалом, планувальна структура населеного пункту або генплан – це поєднання різних функціональних зон – сільбищної, виробничої (адміністративної), ландшафтно-рекреаційної, які об'єднані між собою системою тісних взаємозв'язків, у тому числі, урбоекологічних. Дуже часто, саме

природні чинники – рельєф, гідрологічна мережа, ґрунтові умови, природні ресурси є визначальними при формуванні форми плану міста.

Список використаних джерел

1. Концепція сталого розвитку населених пунктів. Схвалена Постановою Верховної Ради України від 24 грудня 1999 р. № 1359-XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1359-xiv>

2. Курчин О. Г. Просторове планування, як основний напрям взаємодії органів місцевого самоврядування та суб'єктів містобудівної діяльності в умовах децентралізації. URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v1-5_2018/part_1/3.pdf

3. Кучерявий В. П. Урбоекологія. Львів : Вид-во «Світ», 1999. 320 с.

4. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад. URL: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/347/1.pdf>

5. Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»: проект Закону України від 21.04.2017 р. № 6403. Законодавство України. *Офіційний сайт Верховної Ради України.* URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61676

6. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 р. *Відомості Верховної Ради України.* 2011. № 34. Ст. 343.